



ROMANIA

**Parlamentul României
Camera Deputaților****USR.****ÎNTREBARE**

Către: Ministerul Energiei, în atenția Domnului Ministru Bogdan-Gruia Ivan

De către: Allen Coliban, deputat în Parlamentul României

Obiectul Întrebării: Fezabilitatea tehnică, economică și juridică a finalizării Amenajării Hidroenergetice Surduc-Siriu

Stimate Domnule Ministru,

Amenajarea Hidroenergetică (AHE) Surduc-Siriu, inițiată în 1981, este prezentată public drept un proiect „realizat în proporție de 90%” care ar trebui finalizat. Afirmația a fost reiterată de fostul ministru al energiei în iunie 2025.¹ Analiza datelor disponibile public ridică însă întrebări fundamentale privind fezabilitatea tehnică, economică și juridică a acestui proiect, întrebări la care publicul și Parlamentul au dreptul să primească răspunsuri.

A. Stadiul real de realizare

Conform notei de fundamentare a Hidroelectrica din decembrie 2023, stadiul de realizare al lucrărilor de construcții civile este de 82%.² În plus, echipamentele hidromecanice și electrice nu au fost încă achiziționate. Procedura de achiziție pentru echipamentele CHE Nehoiășu II a fost lansată abia pe 24 martie 2026, cu o valoare estimată de 49,5 milioane EUR și un termen de execuție de 44 de luni.³

¹ Burduja: Proiectul hidrocentralei Surduc-Siriu se va finaliza – Agerpres, 12.06.2025.

² Conform notei de fundamentare Hidroelectrica, AGA 22.01.2024: stadiul de realizare este de 82%. Disponibil la: https://cdn.hidroelectrica.ro/cdn/aga/2024/22_01/ro/h2o_ro_agea_punctul3_nota_fundamentare_20.12.2023.pdf

³ Procedura de achiziție echipamente CHE Nehoiășu II, lansată 24.03.2026, valoare estimată 49,5 mil. EUR. Sursa: Economica.net.

- 1. Care este stadiul real, actualizat la zi, al lucrărilor la AHE Surduc-Siriu, defalcăt pe componente (construcții civile, aducțiune, echipamente, racordare la rețea)?**
- 2. Pe ce bază factuală s-a afirmat public că proiectul este „realizat în proporție de 90%”, în condițiile în care nota de fundamentare a Hidroelectrica indică 82%, iar echipamentele de producție nu sunt achiziționate?**
- 3. Care este costul total rămas până la punerea în funcțiune (inclusiv echipamente, racordare, probe), defalcăt pe categorii de cheltuieli?**

B. Fezabilitatea hidrologică

Proiectul a fost dimensionat pe date hidrologice din anii 1970–1980. Debitul mediu multianual actual al Bâscăi Mari este de aproximativ 5,10 m³/s (INHGA, ultimii 30 de ani), cu 2,27 m³/s la stația Comandău și 7,15 m³/s la Varlaam.⁴ Debitul instalat al turbinei este de 40 m³/s, iar debitul minim tehnic de funcționare (40% din nominal, conform specificațiilor turbinelor Francis) este de ~16 m³/s.⁵

Cu alte cuvinte, debitul mediu al râului reprezintă doar 31% din debitul minim necesar funcționării turbinei. Specialiștii au caracterizat proiectul drept „nefezabil din cauza debitului scăzut”.⁶

- 4. Ministerul Energiei dispune de un studiu hidrologic actualizat (bazat pe date din ultimii 15 ani) care să confirme că debitul Bâscăi Mari este suficient pentru funcționarea CHE Nehoiașu II? Dacă da, vă rugăm să îl puneți la dispoziția Parlamentului.**
- 5. Câte zile pe an depășește debitul natural al Bâscăi Mari la secțiunea de captare pragul de 16 m³/s, conform celor mai recente date hidrologice?**
- 6. Care este producția anuală realistă de energie electrică (GWh/an), în condițiile hidrologice actuale, comparativ cu estimarea de 150 GWh/an din documentația proiectului?**
- 7. A fost realizată o analiză de sensibilitate a producției energetice în funcție de scenariile de schimbări climatice (RCP 4.5, RCP 8.5)? Dacă nu, de ce?**

C. Proiectul trunchiat– componentele abandonate

⁴ Dezbateri publice privind barajul Bâsca Mare, Europa Liberă, 2025. Debitul mediu multianual la Comandău: 2,27 m³/s; la Varlaam: 7,15 m³/s.

⁵ Specificații tehnice turbine Francis: domeniu de funcționare 40–105% din debitul nominal. Sursa: ScienceDirect, Francis Turbines overview.

⁶ Proiect din perioada comunistă, barajul de la Surduc este considerat nefezabil din cauza debitului scăzut – buzau.net, 2025.

Proiectul original prevedea trei trepte (Surdac-Nehoiășu, Cireșu și treaptă suplimentară), cu captări de pe Bâsca Mare, Bâsca Mică, Zabala și alte cursuri de apă. Treapta Cireșu a fost abandonată din cauza limitărilor de mediu (sit Natura 2000 Penteleu, ROSCI0190). Estimarea inițială de producție se baza pe ansamblul captărilor, nu doar pe Bâsca Mare.

8. Cum a fost recalculată producția estimată de energie după abandonarea treptei Cireșu și a celorlalte captări? Cifra de 150 GWh/an este încă valabilă doar cu captările de pe Bâsca Mare?

9. A fost realizată o analiză cost-beneficiu actualizată, pentru varianta trunchiată a proiectului (doar treapta Surduc-Nehoiășu)? Dacă da, care sunt rata internă de rentabilitate și termenul de recuperare a investiției?

D. Riscuri juridice

Tribunalul Cluj a admis parțial acțiunea ONG-ului Declic și a anulat autorizația de construire nr. 175/11.12.2015.⁷ De asemenea, organizații internaționale (Bankwatch) au notificat Comisia Europeană cu privire la proiectele hidroenergetice din ariile protejate ale României, inclusiv AHE Surduc-Siriu.⁸ Activiștii de mediu au calificat actualizarea documentației de mediu drept „o farsă”.⁹

10. Care este stadiul litigiilor aflate pe rolul instanțelor privind AHE Surduc-Siriu? Există decizii definitive defavorabile?

11. A evaluat Ministerul Energiei riscul de procedură europeană de infringement pentru încălcarea Directivei Habitate (92/43/CEE), în condițiile în care Comisia Europeană a fost deja notificată?

12. În ce bază legală se continuă lucrările, în condițiile anulării autorizației de construire de către Tribunalul Cluj?

E. Impactul ecologic și comunitar

Funcționarea centralei ar implica deturnarea debitului Bâscăi Mari prin aducțiunea de 16,6 km, ceea ce ar seca practic râul pe ~40 km. Bâsca Mare este unul dintre ultimele râuri sălbatice din România, cu habitate prioritare și specii protejate (păstrăv autohton – *Salmo trutta fario*, vidră –

⁷ Tribunalul Cluj, decizia din 11.06.2025, admitere parțială a acțiunii Declic împotriva Hidroelectrica. Sursa: DailyBusiness.ro.

⁸ European Commission urged to act on destructive hydropower projects in Romanian protected areas – Bankwatch, 2025. https://bankwatch.org/press_release/european-commission-urged-to-act-on-destructive-hydropower-projects-in-romanian-protected-areas

⁹ Activiștii de mediu: actualizarea documentației pentru proiectul hidroenergetic Surduc-Siriu este o farsă – Agerpres, 25.03.2026.

Lutra lutra). Ministra mediului a recunoscut riscul pentru comunitățile locale și a impus condiția realizării unui studiu de impact asupra aprovizionării cu apă.¹⁰

13. Ce măsuri concrete sunt prevăzute pentru asigurarea debitului ecologic în albia Bâscăi Mari pe cei ~40 km afectați? Care este valoarea acestui debit ecologic și cum se compatibilizează cu funcționarea turbinei?

14. A fost evaluat impactul cumulat al proiectului asupra sitului Natura 2000 Penteleu (ROSCI0190) și a sitului Lunca Buzăului, inclusiv asupra habitatelor ripariene prioritare?

15. Cum va fi asigurată aprovizionarea cu apă a localităților de pe valea Bâscăi Mari (mii de locuitori), în condițiile în care aducțiunea captează debite de până la 40 m³/s dintr-un râu cu debit mediu de ~5 m³/s?

F. Analiză comparativă de oportunitate

Investiția rămasă este estimată la ~100 milioane EUR. Cu aceeași sumă, pot fi instalate ~100–150 MW de capacitate fotovoltaică cu stocare în baterii, cu producție garantată și fără impact ecologic comparabil.

16. A realizat Ministerul Energiei o analiză comparativă de oportunitate între finalizarea AHE Surduc-Siriu și investiții alternative cu aceeași sumă (fotovoltaic cu stocare, eolian, rețehnologizare hidrocentrale existente)?

17. Care este costul estimat per MWh produs de CHE Nehoiașu II, în condițiile debitelor actuale, comparativ cu costul per MWh din surse alternative?

18. Nu ar fi mai eficientă, din perspectiva securității energetice și a banului public, investirea acestor fonduri în rețehnologizarea hidrocentralelor existente, care au deja resursa de apă asigurată?

Solicite ca răspunsul să fie transmis:

- În format scris, pe circuitul clasic parlamentar privind întrebările și interpelările
- În format scris, pe adresa de email allen.coliban@cdep.ro

¹⁰ Diana Buzoianu anunță condiții noi pentru proiectul Surduc-Siriu – Digi24, 2026.
<https://www.digi24.ro/stiri/diana-buzoianu-anunta-conditii-noi-pentru-proiectul-surduc-siriu-risc-pentru-comunitati-sub-monitorizare-stricta-3693519>

În așteptarea răspunsului dumneavoastră, vă asigur de întreaga mea considerație.

Cu respect,

Allen Coliban

Deputat în Parlamentul României